

Asociace
pro mezinárodní
otázky
Association
for International
Affairs

Briefing Paper 1/2012

5 alternativ, 1 výsledek – scénáře dalšího vývoje konfliktu v Sýrii

–

25. ledna 2012

5 alternativ, 1 výsledek – scénáře dalšího vývoje konfliktu v Sýrii

–

Jan Kužvart

25. ledna 2012

Úvod

Současný vývoj v Sýrii by byl před událostmi arabského jara nepředstavitelný, ale hlavní lokální ingredience konfliktu existovaly již dříve. Amorfnní kombinace pouličních gangů a nábožensky vymezených milicí šabíha násilně prosazovaly zájmy členů vládnoucího klanu v syrských ulicích již v minulých letech. Společenský vliv islamistů ve zdánlivě sekulární Sýrii rovněž pozvolna rostl s tím, jak byly státní instituce oslabovány korupcí a klientelismem vládnoucí kliky. Vliv islamistů byl režimem do jisté míry v zájmu klidu tolerován. Lepší to nebylo ani s potlačováním etnicko-náboženského sektarianismu, byť se tím syrský režim zaštiťující se panarabismem tak chlubil. V posledních letech tak příslušnost k náboženské sektě jako primární identitě Syřanů začala silnit, ačkoliv paradoxně s tím rostlo v důsledku rozvoje komunikací a médií i vědomí společné syrské národní identity.

Dnes se loď syrského režimu potápí, byť se Bašár al-Asad na veřejnosti tváří, že má situaci pevně v rukou. Hysterické projevy loajality jeho příznivců připomínají ze všeho nejvíce neméně fanatické a vystrašené oslavování Kaddáfího v Tripolisu během posledních týdnů libyjského režimu. Alawitští důstojníci, tvořící páteř bezpečnostního aparátu, své rodiny již poslali do hornaté domoviny. Jak výstižně [píše International Crisis Group](#): tito důstojníci nebudou pro Bašára bojovat do posledního dechu, protože jeho režim vnímají jako historickou anomálii, ve svou ochranu ze strany státních institucí nevěří a v hlavním městě, které by měli hájit, se cítí jako hosté.

Podobně reagují i vnější spojenci režimu. Palestinský Hamás [vyklízí pozice](#) v Damašku a přesouvá své aktivity do Egypta, i když se tam nedočká takové volnosti, jakou mu poskytoval syrský režim. Pozadu nezůstává ani libanonský Hizbulláh: podle jednoho z pozorovatelů je intenzita převozu těžkých zbraní ze Sýrie do Libanonu tak vysoká, že je Hizbulláh už [nemá kam umístit](#). Turecko od listopadu cílevědomě poskytuje útočiště protirežimní Svobodné syrské armádě (Free Syrian Army - FSA), což by nedělalo, kdyby se se syrským režimem chtělo a mohlo dohodnout. Pragmaticky jedná i Rusko a nedávná návštěva ruské letadlové lodi Admirál Kuzněcov v syrském Tartu svou rychlostí připomínala spíše řízenou evakuaci než vyjádření podpory.

Otázkou je, co a jak se bude dít dál. Následující text analyzuje možnosti dalšího vývoje v Sýrii a formuluje různé alternativy a faktory klíčové pro jejich možné naplnění. Cílem je nabídnout systematický rámec uvažování o tom, kam vývoj v Sýrii směřuje, proč se tak děje a jak nejspíše skončí. Analýza vychází jak z veřejně dostupných zdrojů, tak z osobních poznatků autora, získaných během návštěv Sýrie v předchozích letech a studijních pobytů v Libanonu v létě a v prosinci 2011. Vzhledem k dynamickému vývoji syrské krize je vhodné uvést, že poslední aktualizace textu byla provedena 23. ledna 2012 a pozdější vývoj v něm proto není zohledněn.

–
25. ledna 2012

1. Pět klíčových otázek

Konflikt v Sýrii se zdánlivě ustálil v bezčasí, v němž každodenní zhruba [čtyřicítka obětí](#) z řad civilistů nedává navenek znát, že by se někam ubíral či se blížil konci. Jak ale ukázal i pro někoho překvapivý a rychlý pád libyjského Tripolisu, i v syrském konfliktu může být rozuzlení poměrně náhlé - izraelské bezpečnostní složky se ve svých oficiálních odhadech životnosti syrského režimu pohybují od několika týdnů po pár měsíců. Vidina konce s sebou nese 5 zásadních otázek:

A) Kdo vyhraje?

Přínejmenším potenciální šance na vítězství mají v syrském konfliktu čtyři druhy domácích aktérů: alawítský **klan prezidenta Bašára** al-Asada, **sunnitští islamisté** představovaní syrským muslimským bratrstvem¹, sekulární **demokraté/reformátoři** či vojenská diktatura v podání nové, převážně **sunnitské armády**. Je zde samozřejmě prostor pro pragmatické aliance či nové politické mechanismy, díky nimž bude moc distribuována mezi více hráčů.

B) Jaké bude řešení konfliktu?

Spíše teoretickou možností je **předání moci** – teoretickou proto, že prezident Asad je spíše loutkou vlastního klanu a bezpečnostního aparátu a není tak nikdo, kdo by moc fakticky, veřejně a zároveň legitimně předal. Další možností jsou **reformy a dohoda** mezi opozicí a režimem. Vzhledem k míře dosavadní destrukce a zabíjení je to však těžko myslitelné. Nejpravděpodobnější je proto dovršená **revoluce či jiná násilná změna** režimu. Zcela vyloučit se nedá ani „nulová varianta“, kdy bezpečnostně-politický **chaos iráckého typu** jakékoliv konstruktivní řešení na nějakou dobu znemožní.

C) Jakou formou bude konflikt dále probíhat?

Podivuhodný mix pokojných demonstrací chráněných ozbrojenci z řad FSA a sílícího odporu povstalců bude nejspíše pokračovat, přičemž se bude prohlubovat **militarizace konfliktu** a zvyšovat míra škod. Do toho se budou nadále bezmocně plést pozorovatelé Ligy arabských států (LAS). To vše, **dokud vyčerpaný režim nezkolabuje** či se neotevře skutečnému konstruktivnímu vyjednávání a národnímu dialogu. Postupný přechod k občanské válce „libyjského typu“, kdy opozice se zahraniční podporou postupně ovládne teritorium země, je také možný. Zcela vyloučit se nedá ani vojenská intervence, jejíž možné varianty nabízejí řadu kombinací, z nichž žádná zatím není politicky únosná ani vojensky smysluplná.

D) Dokdy konflikt potrvá?

Syrský režim může odolávat **týdny až několik měsíců**, většinou se však neočekává, že by byl schopen vydržet až do podzimu. Nemá naději, že by získal další spojence, a poměr sil se tak s pokračujícím časem bude zhoršovat v jeho neprospěch. I Írán už radší [navazuje kontakty se syrskou opozicí](#) a připravuje se na Bašárův pád.

¹ Názorově jde o jeden ze čtyř hlavních proudů současného islamismu. Dalšími jsou wahhábisté, salafisté a iránská šíitská teokracie vyznávající šiu dvanácti imámů.

–
25. ledna 2012

E) Jaká bude cena konfliktu pro jeho aktéry v Sýrii a v regionu?

Izraelská armáda se nechala slyšet, že se připravuje na Golanských výšinách přijmout po pádu syrského režimu syrské uprchlíky z řad sunnitské² sekty alawitů. Jak velká část alawitů ze země uprchne a nakolik tvrdým represím budou vystaveni ti, kteří zůstanou, bude záviset na schopnosti nového režimu zarazit odvetné etno-náboženské čistky a také na rozhodnutí samotné minority, zda hodlá setrvat s režimem či se od něj distancovat. Sýrie už byla svědkem řady „dezercí“ alawitů z řad armády či kulturních a intelektuálních elit, kteří veřejně deklarovali, že jsou proti současnému režimu. Jiní alawité se naopak navzdory svému vzdělání a rozhledu zapojili do zběsilých represí.

Další velkou neznámou je **osud syrských křesťanů**, kteří ve slepé naději zatím často podporují vládnoucí režim ve strachu, co přijde „potom“. Tím paradoxně mohou svůj budoucí osud ještě více zkomplikovat. V případě porevolučního chaosu a nestability by se mohli stát obětí útoku stejně jako křesťané v Iráku během devastující americké okupace, což by mohlo vyústit v jejich exodus i další odliv křesťanů ze sousedního Libanonu do zahraničí.

Kolik vlivu v Sýrii získají sunnitští islamisté a zda si Sýrie nadále udrží něco ze své mezináboženské tolerance, se teprve uvidí. Situaci se zatajeným dechem sledují nejrůznější **náboženské minority a klany v sousedním Libanonu**, který zatím díky obratné obojité politice premiéra Nadžíba Míqátího a dalších politiků zůstává pro někoho překvapivě klidný, byť demonstrace, únosy syrskou tajnou službou a fatální střelba dopadající na libanonské území ze Sýrie je pro Libanonce takřka každodenní realitou.

V Sýrii se také nachází několik dalších „zapomenutých“ skupin obyvatel. Jedná se o tisíce **iráckých uprchlíků**, kteří začínají znovu zakoušet to, před čím již jednou utekli, dále o **Palestince**, kteří v Sýrii našli domov po svém útěku z Palestiny, a v neposlední řadě o tisíce **zahraničních pracovníků** z Indonésie, Filipín a dalších chudých asijských zemí, kteří se snaží v Sýrii vydělat peníze pro svoje příbuzné doma a odmítají ji opustit i přes to, že například filipínská vláda jim již zpáteční cestu platí. Tyto skupiny obyvatel bez syrského občanství nemohou doufat, že bude jejich ochrana pro kteroukoliv z bojujících stran představovat prioritu.

Postoje k syrskému konfliktu ze strany mocných regionálních hráčů, jako jsou Katar, Izrael, Turecko, Rusko, Čína a západ vedený především USA a Francií, by vydaly na samostatnou práci. Zde stačí říci, že se **v Sýrii hraje o největší mocenskou změnu v regionu od americké invaze do Iráku** v roce 2003. Kdo v něm nejvíce získá, je otázka na delší rozběr. Každopádně **největším poraženým je Írán**, kterému se hroubí regionální vliv nejen v Sýrii, ale jejím prostřednictvím oslabuje i v Libanonu, Izraeli a okupovaných palestinských územích. Do budoucna je otázkou, co bude moci svým obyvatelům chvástavý íránský režim nabídnout, když je domácí ekonomická situace tíživá a zahraničněpolitické výdobytky, které stály šíitskou teokracií tolik úsilí a zdrojů, se postupně mění v ruiny. Minimálně na poli veřejné popularity je **poraženým i Hizballáh**, který se svou podporou syrskému režimu ukázal být nábožensky vymezenou skupinou sledující jen své egoistické zájmy.

² Jde o sunnitskou sektu blízkou šie, byť se jak někteří její členové, tak někteří šíitští duchovní snaží tvrdit opak.

–
25. ledna 2012

2. Pět scénářů budoucího vývoje

A) Přebrot uvnitř režimu

V úvahách expertů o tom, jak by se mohl konflikt dál vyvíjet, se objevila myšlenka, že by došlo uvnitř režimu či jeho bezpečnostního aparátu k převratu vedenému alawítskými důstojníky s cílem zachránit vlastní komunitu za cenu svržení vládnoucí rodiny. Po převratu by se nové vedení soustředilo na vyjednávání s opozicí, zastavení represí, snížení míry násilí a usilovné reformy. Přínosem takového scénáře by bylo zvýšení šancí alawitů na přežití a zachování alespoň části bývalé moci. Vzrostla by také šance na tranzici země k svobodnější vládě než doposud. Tento vývoj je bohužel **nepravděpodobný**, protože nejvyšší armádní špičky zůstávají režimu loajální a konflikt zašel již příliš daleko, takže režim není dostatečně silný, aby jej byl schopen s případným novým vedením výrazněji usměrnit.

B) Revoluce a změna režimu

Tato varianta je **nejpravděpodobnější**. Režim slábne a opozice sílí: města Hamá, Homs a Idlib se částečně vymkla režimní kontrole a v případě Der'á a Dajru z-zúr začíná být situace stejná. Zvláště na venkově severu země se povstalci těší relativní svobodě pohybu. Největší pozornost však v poslední době vzbuzuje město Zabadání a jeho okolí u hranice s Libanonem, protože tato oblast vzdálená jen půl hodiny od Damašku a sousedící s dálnicí Damašek-Bejrút je pod plnou kontrolou FSA, která odrazila dosavadní protiútoky a donutila režimní síly k lokálnímu příměří. Zapojení režimních sil u Zabadání oslabilo tlak na Homs, což ukazuje, že režim už nemá kde brát rezervy a je nucen své operace omezit. Nedostatek mužů a militarizace konfliktu vede také k častějšímu nasazení armády, jež má ovšem vyšší míru dezercí. Minimálně v Zabadání také došlo ke spolupráci mezi místním obyvatelstvem a FSA na obraně teritoria před režimními silami.

Podle Paula Salema z Carnegie Middle East Center **se hroutí společenská smlouva obyvatelstva se syrským režimem**, která byla založena na předpokladu, že režim poskytne stabilitu, bezpečnost, prosperitu a růst, avšak nikoliv demokracii. To úzce souvisí s kolapsem toho, co Carsten Wieland ve své knize *Syria at Bay* definuje jako pilíře legitimacy syrského režimu, jimiž jsou propalestinská a panarabská rétorika, sekularismus, ochrana náboženských menšin, zajištění domácí bezpečnosti, sociální spravedlnost a prevence chaosu iráckého typu a „Bašár“ (tj. kult osobnosti současného vládce Sýrie).

Neúčinnost propalestinské rétoriky režimu je dobře vidět na komentářích videí zachycujících syrské jednotky páchající represe na severu Sýrie. Pod videi je totiž občas napsáno prostě „Golan?“, implikující cynickou otázku, proč se syrská armáda podílí na terorizování vlastní populace a nebojuje místo toho o golanské výšiny s Izraelem. Panarabská rétorika je rovněž v troskách vzhledem k pozastavení členství Sýrie v LAS. Sekularistická maska režimu byla stržena s tím, jak začal režim spoléhat na sektářsky definované jednotky a trestat demonstranty a místní komunity podle jejich náboženského vyznání. Domácí bezpečnost vzala za své stejně jako myšlenka sociální spravedlnosti, na kterou režim již nemá zdroje (např. za čtvrt roku základní potraviny podražily o cca 80 %). Popularitě Bašára al-Asada v Sýrii nijak nepřidá jeho tvrzení, že potírá ozbrojené gangy a nerozkázal střílet do demonstrantů, což na populaci působí dojmem, že buď lže, nebo je odtržený od reality.

–
25. ledna 2012

C) Občanská válka

Další možnou variantou je občanská válka. Uvěřitelnost tohoto scénáře je však založena na režimní propagandě, že v případě jeho pádu by k ní skutečně došlo, a také na sektářsky prováděných režimních represích. Soustavné sektářské boje mezi skupinami populace však byly zatím zaznamenány pouze v Homsu. Hrozba občanské války by tak mohla přijít v úvahu spíše jen jako sebenaplňující se proroctví, kterého se všichni bojí a jednají proto tak, že jej ve výsledku přivolají. Světové mocnosti jsou dnes příliš slabé a málo motivované, aby do konfliktu v Sýrii zásadně promlouvaly, což v kombinaci s faktem, že zhruba 70 % obyvatelstva Sýrie jsou sunnitě, **vyklučuje možnost dlouhé občanské války.**

D) Mezinárodní vojenská intervence

Vojenská intervence zatím **nepřipadá v úvahu**. Neexistují pro ni vhodné vojenské ani politické podmínky. Pokud bude však konflikt eskalovat a dojde k jeho regionalizaci, nebo bude po pádu režimu třeba nastolit pořádek, je možné, že varianta nějaké formy stabilizační mise přijde v úvahu. Syrská armáda je stále relativně silná, takže nedávné katarské volání po intervenci v Sýrii je spíše deklaratorním aktem učiněným ve světle faktu, že za zhruba dva měsíce převezme po Kataru předsednictví LAS spíše prorežimní a zdrženlivý Irák.

E) Normalizace krví a železem

Možnost, že by syrský režim vyhrál, je dnes již **spíše hypotetická**. Jednání prezidenta Bašára al-Asada se v současnosti vyznačuje směsicí protichůdných rozhodnutí – amnestií, tvrdých represí a mlhavých příslibů budoucích reforem. Je na místě se domnívat, že je Bašár **odtržen od reality** či pod kontrolou vládnoucího klanu nebo přebujelého bezpečnostního aparátu. Vojenské vítězství je v nedohlednu a na politické frontě již vzhledem k hluboké společenské polarizaci kosmetické reformy nestačí, byť by je i někteří nepřátelé režimu viděli raději než jeho pád. Příkladem jsou Saúdové, kteří si cení stabilitu nade vše a obávají se, aby se revoluční zápal po Sýrii nedostavil i v jejich království.

3. Pět faktorů, jež určí výsledek konfliktu

A) Síla opozice

Syrská opozice je **rozdělená**. Rozpory panují mezi exilem a domácí opozicí, neozbrojenými disidenty a bojovníky z řad FSA, jednotlivými etniky a sektami, příznivci intervence a nenásilného odporu, islamisty a sekularisty. Chaos zatím panuje i ohledně představ „co potom“, přičemž ve hře jsou zásadní otázky jako federalizace země a změna její dosud primárně arabské identity a názvu (kvůli Kurdům) či charakter politického zřízení. Alespoň domácí opozice je ale již jakžtakž **soudržná a akceschopná** a rozvíjejí se kontakty mezi FSA a Syrskou národní radou, dnes nejdůležitější představitelkou exilové opozice. Bez významu není ani fakt, že se opozici daří v Sýrii permanentně kontrolovat první části území. Syrský režim však zatím relativně úspěšně rozděljuje a diskredituje opozici skrze pozorovatelskou misi LAS, kterou využívá k prezentování vlastního výkladu situace.

–
25. ledna 2012

B) Soudržnost mezi jednotlivými skupinami syrského obyvatelstva

Za syrským režimem v současnosti stojí z větší části menšina obávající se porevolučního chaosu a sektářských konfliktů, střední třída (zejména byrokracie) a obchodníci. Právě **postoj obchodnické třídy bude do budoucna klíčový**, neboť zejména kvůli jejímu vlivu zůstávají dvě největší syrská města, Damašek a Aleppo, zatím relativně klidná. Pro soudržnost vnitřně rozdělené opozice je klíčová hrozba islamismu, který může být jen umělým strašidlem, které si režim [vymyslel](#), aby jím odůvodnil svoji existenci. Bez významu není ani vztah většinové arabské populace a Kurdů, kteří jsou sami mezi sebou rozděleni a čítají v Sýrii [přes 2 miliony lidí](#), což představuje zhruba 10 % obyvatelstva. Syrská společnost není jednotná a těžko říci, kolik procent obyvatelstva je pro režim či proti němu. Na soudržnosti populace nepřidává ani brutální jednání alawítských milic šabiha.

C) Délka a intenzita konfliktu

Čím delší konflikt a čím více mrtvých, tím pravděpodobněji bude muset zasáhnout Rada bezpečnosti OSN. Zavedení dalších sankcí však není samo o sobě řešením, protože se zhoršujícími se životními podmínkami se [lidé upnou na ty](#), kdo jsou již u moci a mohou jim aspoň něco poskytnout, což by v důsledku situaci zakonzervovalo. **Dlouhý konflikt sice přinese zhroucení režimu, avšak ještě delší nestabilita s sebou přinese i rozklad státních institucí.** Sýrie má sice, na rozdíl od Libye, rozvinutý státní aparát, ale klíčové mocenské a bezpečnostní posty si již dávno přivlastnil vládnoucí klan.

D) Ekonomická síla režimu

I kdyby se nestalo nic víc a pouze pokračovala současná ekonomická zátěž režimu, tak se pro něj jedná v horizontu několika měsíců o ekonomickou sebevraždu. Zhoršující se bezpečnostní situace nesvědčí obchodu a neklid loajalistů z obchodní třídy roste. Režim nemůže podle arabisty Jana Čuříka vybírat daně a je fakticky ve válce s velkým segmentem vlastní populace a bývalých příslušníků represivního aparátu. Turismus se zcela zastavil, přímé zahraniční investice spadly na zlomek původního objemu, obchod poklesl v prosinci na zhruba 60 % a [zlepšení situace není v dohledu](#). Spolu s růstem cen potravin, inflací a neschopností Íránu a Ruska režim dostatečně podporovat je jeho **ekonomický kolaps dlouhodobě nevyhnutelný.**

E) Divoká karta mezinárodního společenství

Nikdo není v současnosti schopen či ochoten syrskou krizi vojensky zásadně ovlivnit, natož vyřešit. Nedostatek jednoty a politické vůle panuje i ohledně dalších sankcí či ostrých politických deklamací. LAS se po podzimních sankcích dostala opět do stavu politické a vojenské impotence a aktivní státy jako Katar v ní tvoří spíše výjimku. Dlouhodobou nečinnost si však LAS nemůže dovolit a tak alespoň pokračuje ve své pozorovatelské misi, která je ovšem záměrně netransparentní (např. výběr pozorovatelů, metodika práce na místě), neefektivní a její závěry jsou nerozhodné. Konflikt však pokračuje a světové společenství nemůže zůstat navěky pasivní. Kromě ad hoc vytvořené „koalice ochotných“ tak zůstávají možností ještě dosud nevyužité organizace jako Istanbulska iniciativa pro spolupráci či Rada pro spolupráci zemí Zálivu.

–
25. ledna 2012

Závěr

Volatilita vývoje situace v Sýrii dále poroste s tím, jak se bude konflikt militarizovat a poroste tlak na LAS a mezinárodní společenství, aby s tím „něco“ udělalo. Ať už další vývoj nabere kterýkoliv z výše nastíněných směrů, je jisté, že **jedním výsledkem syrského konfliktu bude pád současného režimu**. Je celkem jisté, že se tak stane v řádu týdnů až měsíců. Pravděpodobně se odehraje ve formě násilné revoluce bez přímé zahraniční intervence, mlhou nejasností je však zahaleno, co se bude dít v Sýrii poté.

Opatrně našlapující velmoci jsou si této nejistoty vědomy, a proto bude na rozdíl od Libye konflikt nejspíše pokračovat tak dlouho, dokud si jej Syřané nevyřeší mezi sebou. Jisté je, že se v Sýrii něco stát musí, současná situace nemůže dále pokračovat, protože je jak pro režim a dosud režimu loajální či neutrální část syrské populace, tak pro mezinárodní společenství a opozici dlouhodobě neudržitelná a neakceptovatelná.

Nebýt globalizace arabského světa, žádná revoluce by se v Sýrii nyní neodehrávala a země by se dál těšila stabilitě, ochraně řady menšin (byť ne všech – viz například Kurdové) a relativně dobrému postavení žen. To vše by bylo jako dosud vykoupeno mezinárodní izolací, společenskou stagnací a tvrdým policejním režimem, jehož tajné služby by bedlivě hlídaly neměnnost poměrů a neotřesitelnost vlády klanu Bašára al-Asada. Osud tomu ale chtěl jinak a Bašár je v situaci, kterou nechápe, a režim, který zdědil po otci, se mu bortí pod rukama. Nemůže vyhrát, ale stejně jako řada jiných arabských diktátorů před ním si připadá nenahraditelný.

Jednou ze slabín arabské společnosti je neschopnost nenásilných či alespoň nekrvavých změn vládnoucí moci. Dynastie Asadů, kteří pocházejí ze syrského venkova, nejprve politickou situaci v Sýrii stabilizovala a zahájila období bezpečnosti a růstu, které se však posléze zhroutilo v důsledku postupného korpumpování vládnoucího režimu, uzavřenosti země a rezignace na skutečné reformy či budování státních institucí. Asadův režim tak i přes svoji vzletnou panarabskou rétoriku a perspektivní geografickou pozici nepřekročil stín arabské diktatury. Jeho pád bude každopádně znamenat symbolický konec jedné epochy v dějinách Blízkého východu, epochy, v níž byl panarabismus symbolizován vládnoucími režimy a dědičnými prezidenty, kdy byla politika vymezena vyvoleným, země se vyvíjela s vyloučením občanské veřejnosti a pokud docházelo k růstu, pak to byl růst bez rozvoje.

O autorovi

Jan Kužvart (jan.kuzvart@amo.cz) je analytikem výzkumného centra AMO. Na Fakultě sociální věd Univerzity Karlovy v Praze absolvoval v letech 2006-2009 bakalářský obor politologie a mezinárodní vztahy a v letech 2009-2011 magisterský obor bezpečnostní studia. Na Filozofické fakultě UK studuje od roku 2007 magisterský dvouobor arabistika-historie. Na Pražském institutu bezpečnostních studií (PSSI) absolvoval v období 2008-2009 Robinson-Martin Security Scholars Program. Zaměřuje se především na Libanon, katarskou zahraniční politiku a blízkovýchodní arabská elektronická média. Jeho další publikační aktivity v rámci AMO lze sledovat na [blogu](#) a [webu](#) Asociace. Pro celkový přehled odborné a mediální aktivity autora viz [twitter](#) či možnost odběru veřejného obsahu na [facebooku](#).

O AMO

Asociace pro mezinárodní otázky (AMO) je nevládní organizace založená za účelem výzkumu a vzdělávání v oblasti mezinárodních vztahů. Základním posláním AMO je přispívat k hlubšímu porozumění mezinárodnímu dění. Díky svým aktivitám a již téměř patnáctileté historii je AMO vnímána jako přední nezávislý zahraničněpolitický think-tank v České republice.

K dosažení svých cílů Asociace:

- formuluje a vydává studie a analýzy;
- pořádá mezinárodní konference, expertní semináře, kulaté stoly, veřejné diskuse;
- organizuje vzdělávací projekty;
- prezentuje kritické názory a komentáře k aktuálnímu dění pro domácí a zahraniční média;
- vytváří příznivější podmínky pro růst nové generace expertů;
- podporuje zájem o disciplínu mezinárodních vztahů mezi širokou veřejností;
- spolupracuje s řadou dalších domácích i zahraničních institucí.

Výzkumné centrum AMO bylo založeno v říjnu 2003 jako jeden z hlavních pilířů činnosti Asociace zaměřený na výzkum, analýzu a popularizaci výzkumu v oblasti mezinárodních vztahů a zahraniční, bezpečnostní a obranné politiky. Náplní činnosti Centra je přispívat k identifikaci a analýze problémů důležitých pro zahraniční politiku ČR a její postavení v současném světě. Centrum poskytuje nezávislé analýzy, vytváří prostor pro odbornou i veřejnou diskusi o problémech mezinárodní politiky a navrhuje jejich možná řešení. Činnost Centra lze rozdělit do dvou základních, vzájemně provázaných oblastí: výzkumu a expertní analýzy na straně jedné a prostředkování politického a odborného dialogu na straně druhé. Veškeré publikace AMO jsou dostupné na adrese <http://www.amo.cz/publikace.htm>.